

COMUNICAT DE PREMSA

El Cercle Català d'història certifica l'existència del controvertit port de Pals (Baix Empordà) al segle XV:

El port existia i es trobava en ús al mateix segle que Cristòfor Colom partí en el seu primer viatge cap al Nou Món.

La descoberta és d'una gran importància per la història de l'antiga Vila Reial de Pals i l'estudi que la vincula amb la sortida del primer viatge de Cristòfor Colom, i acaba amb les crítiques que demanaven proves irrefutables de l'existència i ús normal d'aquest port en el mateix segle en que les 3 caravel·les salparen aquell llunyà 3 d'agost de 1492 cap al Nou Món

La darrera troballa de la investigadora Eva Sans, cap de recerca del Cercle Català d'història, demostra l'existència del port de Pals (Baix Empordà) al segle XV gràcies a un segell sigil·logràfic de la Cort de la Batllia del Castell de Pals trobat a l'arxiu de la Corona d'Aragó de Barcelona. El segell té un escut amb tres barres i aporta valuoses informacions per les investigacions. Es tracta d'un **escut rodó de 40 mm** i

hi posa: + S DE LA CORT DEL CASTELL DE PALS. Empremtat amb paper i cera vermella, acompanya un albarà en lletra manuscrita atorgat per En Joan Abril, batlle de Pals, a N'Antoni Vinyals, patró de llagut, de Palamós, d'haver carregat en el port de Pals una saca de farina que ha de descarregar a Barcelona.

Datat en el castell de Pals, a 29 de juliol de 1406, sigillo curie nostre munitum.

Segons paraules d'Eva Sans: “ *Feia molt temps que estava seguint la pista d'aquesta prova, i quan la vaig localitzar vaig pensar que si Pals tenia una cort Reial amb tota una capacitat jurídica de la naturalesa de les viles Reials, amb notaris, procuradors, representant a corts, batlle de sach i molts d'altres aspectes jurídics que es trobaven a la vila representats –on són tots els documents que van generar ? En el passat tot anava registrat i documentat com avui en dia passa. La desaparició massiva de tota la documentació relativa al port de Pals com l'aduana, la taula d'enrolament, la taula de canvi que devia haver-hi, els contractes d'assegurances dels vaixells i les mercaderies..? Per què, des d'una perspectiva més àmplia, tenim desapareguda el 85 % de la informació relativa a l'àmbit marítim català com el comerç, els ports de la costa catalana i a tot allò que té relació més enrere del segle XVIII o XIX ? “*

Fins ara hi havia provada l'existència del port de Pals durant els segles XVII i XVIII i notícies de la seva existència en el segle XIII. La troballa d'aquest port va suposar ara fa dos anys i mig una sorpresa per les veus que havien negat la seva existència i sorpresa també per la mateixa vila de Pals que tenia oblidat el seu passat mariner. Mariners i pescadors es troben localitzats a Pals de la mà dels estudis d'Anna Mª Corredor a través de treballs sobre toponímia i de les recerques de Narcís Subirana, historiador local.

Faltava, però provar que aquest port també havia estat actiu i operatiu en el mateix segle en que el Descobridor Cristòfor Colom va salpar rumb al Nou Món, per – a la espera de les proves definitives- apropar més la investigació a la possibilitat documentada que el port de Pals hagués estat protagonista de la sortida de les tres caravel·les cap al Nou Món. També fa pocs mesos, i amb la notícia a nivell nacional i internacional, la mateixa Sans va documentar la sortida del segon viatge amb tots els catalans dels quals parla la història oficial (Bernat Boïl, primer vicari de les Indies, el capità militar Pere Margarit de Castell d'Empordà .. entre molts d'altres coneguts) des del port de Barcelona. En realitat hi ha un gran desconeixement de la Marina Catalana. Al segle XIV els catalans arribem regularment al canal de la Mànega i el mar del Nord per una banda, i al Senegal per un altra, un segle abans que els portuguesos.

Segons paraules de Joaquim Ullan, president de l'entitat: *“Des del Cercle Català d'Història agraïm el treball i la gran implicació de la regidora de cultura de l'ajuntament de Pals la sra. Marisol Perea en la recerca històrica, per haver apostat i ajudat a tirar endavant els dos **cicles de conferències sobre la Marina catalana** de nivell acadèmic i els tres certàmens **“d'Homenatge a Colom”** que es realitzen durant la primavera –estiu a la vila de Pals, així com la preuada col·laboració de l'historiador local, Sr. Narcís Subira el qual ens porta una altra troballa inèdita: la localització de la **“Font de Fontanilles”** al terme de Pals i ens recorda que segons el Diari de bord de Colom, en un moment determinat esmenta que es troba al paral·lel 42 com a l'altura de Castella (Castella no es troba en aquesta localització com a punt de navegació) i en canvi la vila de Pals si que es troba exactament al paral·lel 42.*

Colom no s'amagava, “l'han amagat” sosté Eva Sans, que és molt diferent, i així han pogut amagar també el lideratge real del paper de Ferran el catòlic en l'empresa de la Descoberta d'Amèrica. Les rutes Colom de Barcelona i Pals, expliquen amb detall tots aquests aspectes de manera aclaridora i documentada. Esperem que d'aquesta col·laboració conjunta amb Cultura i l'Ajuntament de Pals, en pugui sortir quelcom que seria de gran valor per la vila de Pals. Hi ha projectes per treballar d'una manera més profunda la recuperació de la història de la vila en diferents moments històrics i sobretot aprofundir en el port de Pals per donar a conèixer més la zona de la platja de Pals- que és on es trobava el port- com a aposta per donar a conèixer al públic nacional i internacional aquesta vessant de l'antiga vila Reial i marinera de Pals.

Per més informació Rutes Colom : www.cch.cat , àrea de cultura de Pals i Oficina de Turisme.

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA